

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

25 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru
ALERGUȘ Constantin
TIMOFTI Vladimir

judecând fără citarea părților recursul ordinar declarat de către avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Ganenco Axxxxx xxxx, născut la xxxxx,
originar din xxxxx și domiciliat în xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.12.2013 – 09.11.2015;

Instanța de apel: 24.03.2016 – 22.11.2016;

Instanța de recurs: 07.02.2017– 25.04.2017.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei sect. Râșcani, mun. Chișinău din 09 noiembrie 2015, Ganenco A. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată pe un termen de probă de 1 an.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Russu A. împotriva inculpatului Ganenco A. a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea din contul inculpatului în beneficiul părți vătămate Russu A. a sumei de 5 000 lei, cu titlul de prejudiciu moral, în rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că, Ganenco A. la 23.08.2013, orele 10:00, aflându-se în magazinul Birotica amplasat în mun. Chișinău,

bd. Moscovei 2, în urma unui conflict, a aplicat câteva lovituri cu pumnii și picioarele cet. Russu A. care a venit la el în vizită, cauzându-i conform raportului de constatare medico legală nr. 4313 din 26.08.2013, fractura transversală a epimetafizei proximale a falangei proximale getul nr. 1 mâna dreaptă, echimoza pe față, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, care condiționează o dereglare a sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului Ganenco A. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății adică *vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății fie de o pierdere considerabilă și stabilă a mai puțin de o treime din capacitatea de muncă.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost contestată cu apel de către avocatul Răileanu P. în numele inculpatului Ganenco A., care a solicitat casarea integrală acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința inculpatului inculpatului, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de către acesta.

În motivarea apelului, avocatul a invocat că potrivit conținutului raportului de constatare medico-legală nr. 4326 din 26.08.2003 la cet. Ganenco A. au fost depistate vătămări sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plagă contuză retroauricular pe stânga, excoriație pe față, echimoze pe torace, brațul stâng, abdomen, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ceea ce a condiționat dereglarea sănătății de scurtă durată, iar în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

Astfel, apelantul a menționat că prin probele examinate în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit că agresiunea a fost inițiată din partea lui Russu A. împotriva inculpatului Ganenco A., iar circumstanțele fracturării degetului lui Russu A. nu sunt cunoscute, însă nu este exclus faptul că acesta putea fi fracturat și în urma aplicării loviturilor lui Ganenco A.

De asemenea, avocatul a mai menționat că în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei au fost comise încălcări procesuale, care duc la declararea nulității anumitor acte procesuale și neadmiterea în calitate de probe.

Apelantul, a indicat că în rechizitoriu lipsește data și locul întocmirii lui, respectiv acesta a fost întocmit contrar prevederilor art. 296 alin. (3) din Codul de procedură penală, care stipulează că, rechizitoriul se semnează de procurorul care l-a întocmit, indicându-se locul și data întocmirii lui.

Tot la capitolul dat, avocatul inculpatului a remarcat și faptul că în cadrul cercetării judecătorești, la etapa audierii partea vătămată Russu A., aceasta nu a fost

preîntâmpinat de către instanța de judecată despre răspundere penală pe care o poartă în cazul depunerii declarațiilor mincinoase în conformitate cu art. 312 din Codul penal, ceea ce se confirmă prin înregistrările audio a ședinței de judecată.

În concluzie, apelantul a punctat că la materialele dosarului nu există careva probe pertinente care ar demonstra vinovăția lui Ganenco A. în comiterea infracțiunii incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, apelul declarat a fost respins ca nefondat, iar sentința a fost menținută fără modificări.

5. Analizând cumulul probelor administrate, circumstanțele cauzei, instanța de apel a conchis că este demonstrată pe deplin vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi: „vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, fie de o pierdere considerabilă și stabilă a mai puțin de o treime din capacitatea de muncă”.

În continuare, instanța de apel a menționat că prima instanță corect a stabilit că vinovăția inculpatului Ganenco A. se confirmă atât prin declarațiile părții vătămate Russu A., a martorilor Guțu E., Alexandru R., Cocarev S., Bagrii M., cât și prin probele materiale anexate la cauza penală, și anume: raportul de constatare medico-legală nr. 4313 din 26.08.2013, raportul de expertiză medico-legală nr. 2694D din 05.11.2013, iar faptul nerecunoașterii vinei de către inculpat în comiterea infracțiunii imputate nu-l absolvă de răspundere penală.

Referindu-se la pedeapsa stabilită inculpatului, instanța de apel a considerat că prima instanța la stabilirea ei s-a condus de prevederile ce reglementează criteriile de individualizare a pedepsei, prevăzute la art. 75 Cod penal, iar argumentele apelantului invocate în sensul dat au fost respinse.

Totodată, instanța de apel a respins ca fiind nefondate argumentele invocate de către apelant, precum că la etapa urmăririi penale au fost admise încălcări, ce duc la nulitatea actelor procedurale și în cadrul cercetării judecătorești, și anume că la etapa audierii părții vătămate, aceasta nu a fost preîntâmpinată de răspunderea penală pe care o poartă în cazul depunerii declarațiilor mincinoase, conform art. 312 Cod penal.

În motivarea respingerii argumentelor date, instanța de apel a indicat că prima instanță și-a motivat soluția în sensul enunțat mai sus, nu a comis careva erori sau omisiuni de ordinul celor menționate, nu au fost constatate nici careva încălcări care ar atrage nulitatea actelor procedurale așa precum a fost expus în apelul declarat, iar sentința pronunțată în privința inculpatului Ganenco A. este legală și întemeiată.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel avocatul Răileanu P. în numele inculpatului a contestat-o cu recurs ordinar, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința inculpatului Ganenco A.

În motivarea recursului, avocatul invocă faptul că instanța de apel superficial a examinat apelul declarat, fără să se expună argumentat asupra motivelor indicate în cererea de apel.

Recurentul, menționează că în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei au fost comise încălcări procesuale, care duc la declararea nulității anumitor acte procesuale. Astfel, se indică că în rechizitoriu lipsește data și locul întocmirii lui, fapt ce contravine prevederilor art. 296 alin. (3) Cod de procedură penală.

De asemenea, recurentul punctează că în cadrul cercetării judecătorești la etapa audierii părții vătămate, aceasta nu a fost preîntâmpinată de către instanța de judecată despre răspunderea penală pe care o poartă în cazul depunerii declarațiilor mincinoase în conformitate cu art. 312 din Codul penal.

Așadar, potrivit prevederilor art. 251 alin. (1) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act.

Totodată, avocatul indică că argumentele enunțate în cererea de recurs au fost reflectate în cererea de apel, însă instanța de apel nu s-a expus motivat asupra acestora, omisiune ce se prevede la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de avocatul Răileanu P. menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece decizia instanța de apel este legală și întemeiată.

7.1. Partea vătămată Russu A. a depus mai multe referințe asupra recursului declarat, prin care solicită declararea acestuia ca fiind inadmisibil, din motiv că argumentele indicate în recurs nu a fost motivate prin prisma erorilor prevăzute la art. 427 Cod de procedură penală.

8. Verificând argumentele invocate în recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, iar în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente:

În drept, soluția instanței de recurs se fundamentează pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate, cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor. Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a avut drept consecință adoptarea unei hotărâri nemotivate.

Or, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat. În același context, se relevă că, potrivit art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept asupra cărora trebuie să se pronunțe prima

instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel, sânt următoarele: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Lecturând textul recursului, Colegiul penal lărgit constată că recurentul invocă faptul că instanța de apel în conținutul deciziei adoptate nu s-a expus motivat asupra argumentelor indicate în cererea de apel, astfel aceasta a comis eroarea de drept prevăzută la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În primul rând, Colegiul penal lărgit menționează că la etapa judecării apelului instanța de apel are obligația de a verifica argumentele invocate în cererea de apel în raport cu circumstanțele de fapt și de drept reținute în cauza penală dată, dându-le răspuns în conținutul deciziei adoptate.

Analizând materialele dosarului, Colegiul penal lărgit constată că în speța dată, instanțele de fond în procesul examinării cauzei penale date la etapa procedurilor anterioare au comis erori de drept procesual, care au ca efect desființarea hotărârilor adoptate.

În sensul dat, Colegiul penal lărgit menționează că atât la etapa urmăririi penale, cât și în cadrul examinării cauzei în prima instanță partea vătămată a fost audiată cu încălcarea regulilor prescrise de legea procesual penală, și anume aceasta nu a fost preîntâmpinată de răspunderea penală pe care o poartă în situația în care va dădea declarații mincinoase, infracțiune prevăzută la art. 312 Cod penal.

Tot aici, se indică că avocatul inculpatului la etapa susținerilor verbale în prima instanță, a invocat că, deși la etapa urmăririi penale partea vătămată Russu A. nu a fost audiată corespunzător, nici în prima instanță aceasta nu a fost audiată cu respectarea normelor prescrise de legea procesual penală.

În pofida faptului dat, prima instanță a continuat examinarea cauzei, care a avut ca finalitate pronunțarea unei hotărâri de condamnare a inculpatului Ganenco A., mai mult, aceasta în conținutul sentinței adoptate nu s-a expus în niciun fel asupra pretinselor erori invocate de către avocatul inculpatului.

În continuare, Colegiul penal lărgit reține că apelantul și-a motivat cererea de apel pe faptul că la etapa urmăririi penale și judecării cauzei în prima instanță, partea vătămată nu a fost audiată conform dispozițiilor legale ce prevăd procedura de audiere a părții vătămate, și anume că aceasta nu a fost preîntâmpinată de răspunderea penală pe care o poartă în baza art. 312 Cod penal (vol. I, f.d. 16, f.d. 88).

Astfel, instanța de apel a purces la audierea părții vătămate Russu A., aceasta fiind preîntâmpinată în baza art. 312 Cod penal, de răspunderea penală pe care o poartă în cazul dării declarațiilor false și mincinoase. Partea vătămată fiind audiată a comunicat instanței de apel că susține declarațiile date la etapa urmăririi penale și în prima instanță, pentru ce a și semnat, fapt confirmat prin procesul verbal de audiere a părții vătămate din 22 noiembrie 2016 (vol. I, f.d. 234).

În situația dată, Colegiul penal lărgit remarcă că instanța de apel eronat a acceptat afirmațiile părții vătămate, precum că susține declarațiile depuse anterior, fără ca să se expună asupra corectitudinii audierii părții vătămate la etapa urmăririi penale și în prima instanță, or declarațiile depuse de către ultima la etapa procedurilor anterioare nu corespund regulilor de audiere a părții vătămate prescrise de legea procesual penală.

În cazul când, se constată că partea vătămată a fost audiată în cadrul examinării cauzei la etapele anterioare cu încălcarea regulilor procedurale, instanța de apel urmează să purceadă la audierea nemijlocită a acesteia cu respectarea întregii proceduri prevăzute la art. 370 Cod de procedură penală.

De asemenea, Colegiul penal lărgit indică că instanța de apel nu a motivat din care considerente a respins argumentele apelantului referitoare la faptul că la etapa urmăririi penale și în cadrul examinării cauzei în prima instanță, partea vătămată a fost audiată cu încălcarea normelor procedural penale, aceasta doar s-a rezumat la indicarea unei fraze de ordin general, și anume: *„în motivarea respingerii argumentelor date, instanța de apel a indicat că prima instanță și-a motivat soluția în sensul erorilor invocate, nu a comis careva erori sau omisiuni de ordinul celor menționate, nu au fost constatate nici careva încălcări care ar atrage nulitatea actelor procedurale așa cum a fost expus în apelul declarat.”*

În contextul dat, Colegiului penal lărgit nu reține aprecierile instanței de apel expuse supra, din motiv că prima instanță în hotărârea adoptată nu a dat nicio apreciere argumentelor invocate de către avocatul inculpatului în susținerile verbale, în ceea ce privește corectitudinea procedurii de audiere a părții vătămate și legalitatea declarațiilor acesteia.

În opinia Colegiul penal lărgit, erorile procesuale admise de către instanța de apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și în acest sens decizia urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, după cum prevede art. 435 Cod de procedură penală.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să țină seama de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414, 419 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în acest sens să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, în cauză penală privindu-l pe **Ganenco Axxxx xxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 25 mai 2017.

Președinte

URSACHE Petru

Judecători

NICOLAEV Ghenadie

MORARU Petru

ALERGUȘ Constantin

TIMOFTI Vladimir